

AN + SI
Dec 17
I-16449/d

CZECHOSLOVAKIA

AGRICULTURE (0200)
State Farms (0202)
Wages, Hours (0218)
Working Conditions (0222)
Mismanagement

LABOR (1900)
Brigades (1901)

MISMANAGEMENT IN THE VOLARY SOVKHOZ.

SOURCE MUNICH: A bookkeeper who escaped West end of September 1956.

DATE OF OBSERVATION: May 1956.

ENGLISH SUMMARY: A recent escapee deals with the deplorable conditions and the detrimental results of mismanagement in the VOLARY Sovkhoz. The state farm suffered severe losses amounting to millions of crowns. The report also tells of a meeting of the sovkhosiks in April 1956. Comrade JAROSIK, director of subject state farm, frankly admitted a number of flagrant cases of mismanagement which are quoted in this report.

EVALUATION COMMENT: The substance of this report is in line with available information, though some particulars cannot be confirmed. The State Farm VOLARY in the PRACHATICE district (region CESKE BUDEJOVICE) has been repeatedly criticized. "Zemedelske Noviny" of July 1 1954, complained that no proper harvest preparations had been made there. The shepherds of the VOLARY State Farm and its management have been sharply criticized by "Rude Pravo" of January 21 1956. They "take care" of twice the number of sheep as prescribed by the norm. "Why? This situation is advantageous to them. Salaries of several thousands (Kcs per month) are not rare with them." Nearly 50 per cent of the lambs die every year; 270 inferior quality sheep not fit for breeding had to be sorted out each autumn. The farm management does not do anything against all this, although large financial losses are involved.

All specific farms described here are known, although the exact organization cannot be confirmed. For further recent information on the farm CESKE ZLEBY and its brigade workers see
(over)

MUNICH No. 9480/56. From the persons mentioned only the director of the State Farm (fnu) JAROSÍK is confirmed ("Rude Pravo" of July 15 1955,, the other names are reported for the first time.

X X X

Poor Management of the State Farm.

"Turecké hospodářství" na státním statku ve VOLARECH.

Na státním statku ve VOLARECH se hospodaří mizerně. Mluví se o "Tureckém" hospodářství, které stojí stát miliony korun. Jen za první tři měsíce letošního roku /1956/ se na každém z jeho devíti farem prohospodařilo více, než jeden milion korun, t.j. každá farma byla o uvedenou částku pasivní. Charakteristický obraz hospodářské situace statku a poměrů v něm podala poslední celostatková konference, která se koná každého čtvrt roku ve VOLARECH.

Poslední konference, svolaná na 10.dubna do budovy kinosálu, se účastnilo asi 150 vedoucích zaměstnanců statku /statek zaměstnává asi 1200 lidí/, zástupci KNV ČESKÉ BUDEJOVICE, ONV PRACHATICE, mládežnických brigád, KSČ a ROH. Hlavní referát statkového ředitele JAROŠÍKA odhalil pravý stav hospodaření. Největší část své řeči věnoval ředitel JAROŠÍK živočišné a rostlinné výrobě. Zde jsou některá fakta - jak je informátor jako účastník konference sám slyšel - která ředitel statku zvláště uvedl jako příklady.neudržitelné situace na statku, volající po důkladné nápravě.

Concrete Examples.

V lednu, únoru a březnu - a zejména v březnu v době krutých mrazů - hynulo v ovčincích denně na 20 kusů, takže původní stav asi 5000 ovcí byl zdecimován o jednu třetinu. Vedoucí se bránili tím - jak to učinil Václav SMĚJCKÝ ze ZBYTINY, - že na jejich straně vina není, protože ovce hynuly nedostatkem krmiva a také proto, že ředitelství statku se nepostaralo zavčas o zateplovací materiál, ačkoliv jeho potřebu na příklad sám SMĚJCKÝ několikrát hlásil dispečingem a písemně na ředitelství.

Na hospodářství v BLAŽEJOVICÍCH nebyl dosud sklizen loňský hrách. Náklady za osivo a práce činily na 20,000 Kčs. Čstečná sklizeň hrachu vynesla jen 3,000 Kčs. Jak ředitel JAROŠÍK vypočítal, hosté v restauraci by museli za těchto okolností zaplatit za jeden talíř polévky z "volarského" hrachu 17,- Kčs. Vedoucí hospodářství

/over/

se hájil tím, že vinu na nesklizeném hrachu nese hlavní agrotechnik statku PÁZNER /fnu/, který dal písemný příkaz k tomu, aby se hrach sklídl v době, kterou písemně oznámí. Soudruh PÁZNER na tento útok odpověděl tím, že "vše vysvětlí ve všeobecné pozdější diskusi". K diskusi se však PÁZNER se svým vysvětlením nepřihlásil, takže se záležitost v řadě jiných stejně důležitých problémů umlčela. Náklady na jeden kilogram přírůstků masa jsou vysoké, že na 1 kg vepřového masa byl průměrný náklad 60 Kčs a u hovězího 40 Kčs kdyby toto maso bylo dodáváno přímo spotřebiteli státním statkem.

Ředitel JAROŠÍK dále prohlásil, že doživost v jednotlivých farmách byla v zimě tak nízká /Průměrně 1,7 litrů za den/, že by bylo opravdu rozměšší chovat kozy místo krav, protože náklad na 1 litr mléka činil 3 Kčs. Sklizen brambor byla tak slabá, že hlavně farma SVATÁ MAGDALENA nesklídila loni ani tolik, kolik zasela.

Zaměstnancům jsou na farmách vypláceny černé mzdy. Ředitel JAROŠÍK upozornil na to, že rozdíl mezi hodnotou skutečně vykonané práce a mzdou budou nuceni vedoucí uhradit sami.

Pro brigádu ČSM ve ZBYTINÁCH byl postaven nový dřevěný týbor nákladem 250,000 Kčs. Tábor není dosud obydlen a brigádníci bydlí v adaptovaných bytech, které jsou určeny pro rodiny.

Obhajoba vedoucích farem na tyto výtky byla v zásadě stejná. Vytýkala se nepružnost a ledabylost zaměstnancům ředitelství, uváděly se stížnosti na nízké mzdy v zemědělství, které snižují pracovní morálku zaměstnanců na minimum a na nedostatek hodnotného krmiva, hlavně píce, zavinující, že krmná dávka se rovná dávce záchovné. Závěr čtvrtletní konference byl velmi jednoduchý. Vedoucí oddělení, technici, zástupci KSČ a ROH se zavázali, že pro příště se vyvarují vytknutých chyb.

V souvislosti s nemožným hospodářstvím na státním statku ve VOLARECH nutno ovšem podotknout, že ztrátovost statku nebere nikdo z vedení příliš vážně, protože se plánuje, že státní statek bude ještě pět let pasivní, protože převzal a obhospodařuje půdu, která ležela deset let ladem. A na tento plán ztrát se hřeší.

Organization and Personnel.

Organisace statku.

Ředitelství státního statku VOLARY podléhají hospodářství: farma VOLARY, vedoucí TUREK /fnu/, farma ZBYTINY, vedoucí ŠMEJCKÝ Václav, farma PĚKNÁ, vedoucí ONDRÁČEK /fnu/ farma ČESKÉ ŽLEBY, farma

BLAŽEJOVICE, farma KŘIŠŤANOV, vedoucí FALTÝN /fnu/ farma ŽELNAVA, vedoucí ČÍŽEK, farma DOBRÁ a oddělení SVATÁ MAGDALENA při farmě ZBYTINY, vedoucí FALTÝN Ladislav. Celková výměra zemědělské půdy je asi 10,000 ha. Největšími farmami jsou ZBYTINY, SVATÁ MAGDALENA a ŽELNAVA.

Ředitelem statku je soudruh JAROŠÍK, který pochází z dělnické rodiny. Je to vyučený cukrář, který již v roce 1945 vstoupil do KSČ. Má šestiměsíční zemědělský kurs, který absolvoval po roce 1948. Na základě tohoto kursu se stal pak vedoucím zemědělského referátu při ONV PRACHATICE, kde byl až do roku 1954. Začátkem roku 1955 ho KNV ČESKÉ BUDĚJOVICE jmenoval vedoucím státního statku ve VOLARECH. Po tříměsíční práci byl poslán do jakéhosi odborného zemědělského učiliště k prohloubení hospodářsko-technických znalostí. Po tomto rok trvajícím školení se ukázalo, že za pomoci jiných odborných sil statku je schopen funkci ředitele zastávat. JAROŠÍK je též členem okresního výboru KSČ v PRACHATICÍCH.

Zástupcem ředitele statku je soudruh PÁZNER /fnu/ jinak starší agrotechnik statku. Starším zootechnikem je soudruh JONÁŠ /fnu/. Jako veterinář pracuje zde dr. DVORÁK /fnu/, který si věčně stěžuje na nedostatek léků. Kádrovým referentem je soudruh František KAŠPAR, bývalý majitel cihelny ve VOLARECH. Je to "únorový" komunista který je současně vedoucím "školy práce". /Škola práce je na každém hospodářství statku a je určena pro technické a administrativní zaměstnance. Zástupci statku při ní seznamují zaměstnance s kolchozním hospodařením, se sovětskými pracovními metodami, s užitím nových hospodářských strojů a pod. Škola je velmi málo navštěvována, také proto, že je vždy po pracovních hodinách./ K nejlepším odborníkům statku patří hlavní účetní soudruh BLOVSKÝ /fnu/. Plánovačem je soudruh RENNEN, který zastupoval v době školení ředitele. Za zmínku ještě stojí, že dohledem nad státním statkem po bezpečnostní stránce je pověřen poručík státní bezpečnosti z PRACHATIC MIKŠÍK /fnu/.

Low Wages and High Norms.

Nízké platové podmínky.

Výše odměny zaměstnanců statku je závislá na množství a jakosti vykonané práce. Na větší počet zemědělských prací jsou stanoveny normy, které jsou však ve většině případů tak vysoké, že dosáhnout stoprocentního výkonu je ze 75 procent nemožné. Kdyby dělník svou

/over/

normu splnil na 100 procent za 8 pracovních hodin, jeho denní výdělek by činil 25,28 Kčs, t. j. 3,16 Kčs průměrně na hodinu. To je asi tak nejvyšší mez. Podle toho také průměrná měsíční mzda i s přesčasy u zaměstnance v rostlinné výrobě činí kolem 800 Kčs v letním období, v zimě pak jen 600 Kčs brutto. A to se ještě provádějí při vyplňování úkolových lístků všelijaká kouzla, jen aby si zaměstnanci více vydělali a na statku zůstali. Jde to velmi obtížně, protože procento splnění plánu neodpovídá vyplacené mzdě ze mzdového fondu. Zemědělské normy jsou vskutku vysoké. Na příklad storpocentnímu splnění normy odpovídá vyházet 22q siláže za 8 hodin nebo svázat 180 otýpek šena po 8 kg za hodinu. Jsou to úkoly, které mohou dělníci nebo dělnice splnit jen z 50 - 60 procent. Vedoucí farem na vlastní odpovědnost vyplácejí v těchto případech, kdy je norma neúměrně vysoká, časovou mzdu, která činí 2,40 až 2,64 Kčs za hodinu. Následkem je, že zaměstnancům je jejich plat sice trochu přilepšen, - dostanou rozhodně více, než kdyby pracovali v úkolové mzdě na 50 - 60 procent ale práce stojí. Zaměstnanci ze všeobecné roztrpčenosti nad nízkými platovými podmínkami na časovou mzdu hřeší a přidělené práce vykonávají na 20 - 30 procent. Při úkolové mzdě tvoří vzácnou výjimku některé práce při polních nebo žnových pracech, kdy může zaměstnanec dosáhnout po kratší dobu až 5 Kčs na hodinu, ovšem v ročním průměru mu mzda stoupne málokdy přes 800 Kčs brutto. Je-li zaměstnanec svobodný a je závislý na stravování v závodní kuchyni, strhují se mu 380 Kčs za stravu a 20 Kčs za byt, měsíčně. To znamená, že mnohý z nich si nemůže koupit ani pracovní oblek, když si kupuje přesnídávky nebo kouří, či vypije nějaké to pivo. Tím je také vysvětlena otázka, proč se nikdo nehlásí dobrovolně na práci na státních statcích a proč brigádníci odcházejí po jednoročním nuceném závazku na jiná pracoviště. Při výdělečných možnostech pracovníků v zemědělství hraje důležitou roli ještě jiná věc. Přechnovní brigádníci jsou zejména v zimním období, kdy je ve skutečnosti práce nedostatek, opomíjeni vzhledem ke stálým zaměstnancům statku, kterým se přednostně práce přiděluje. Tak se stalo, že někteří brigádníci, když pracovali v úkolové mzdě a vedoucí si jim netroufal dát časovou mzdu, vydělávali některý den letošní zimy toliko 5 - 6 Kčs.

Zvláštní kastu mezi zaměstnanci státních statků tvoří kočí a zaměstnanci v živočišné výrobě, kde lze výdělků dosáhnout pomocí přídatků za ošetřování koní a jiných výhod; až 1000 - 1100 Kčs. Ženy, které pracují na příklad jako dojičky, mají za 100 litrů nadojeného mléka 50,40 Kčs. Jejich mzda je závislá na doživosti a tudíž i na ročním počasí. V letním období, kdy je zvýšená doživost krav, si vydělají 700 - 800 Kčs netto, v zimě pak jen 400 - 500 Kčs netto. Kromě toho dostávají za splněné dodávky zvláštní premie.

Conflicts over Wages.
Mzdové difference.

Platovým nadlepšováním zaměstnanců i při stejně mizerných mzdách vznikají pak závodu určité mzdové potíže a difference se zaměstnanci statku. Letos v lednu /1956/ odmítly dojičky farmy ZBYTINY dále pracovat, když jim nebude uznána premie za překročenou dodávku mléka, kterou se jim přes zimní období a sníženou dojivost krav podařilo splnit. Vedení statku jim premii, která činila asi 120 Kčs na každou dojičku, odmítlo vyplatit s poukazem na to, že statek nesplnil kolektivně dodávku mléka a byl značně pod plánem. Přes protesty vedoucího statku, ředitelství odmítlo premii vyplatit, že mzdový fond byl za leden značně překročen. Vedoucí zachránil situaci tím, že na vlastní odpovědnost jakousi finanční machinací 120 Kčs dojičkám v příštím měsíci doplatil.

V únoru byl mzdový fond znovu překročen o 20,000 Kčs a banka rozdíl odmítla vyplatit. Mzdové listiny vrátilo ředitelství na jednotlivé farmy, kde musely být platy znovu přepracovány. Každému zaměstnanci bylo strženo 80 - 120 Kčs. Tím byl mzdový fond vyrovnán. Výplata se však zpozdila o jeden týden. Než se provedlo nové vyúčtování, na 90 procent zaměstnanců farem nepracovalo. Případ s výplatou a se snižováním mezd se již v dalších měsících neopakoval.

Youth Brigades.
Brigády ČSM.

Na každé farmě volarského statku je asi 60 - 80 brigádníků ČSM ve věku od 16 do 20 let. Pracují většinou v rostlinné výrobě za mzdy jako stálí zaměstnanci. Převládá však u nich časová mzda 2,40 Kčs na hodinu. V úkolu pracují pouze ti nejlepší a jejich mzda za příhodnou dobu činí 4 Kčs za hodinu. Jejich pracovní morálka je všeobecně velmi nízká, což platí také o jejich morálním životě. Je to zaviněno již tím, že závody, které brigádníky vysílají, zbavují se pracovníků, kteří pro ně nemají značnou cenu. Pak určitou volností, kterou mládežníci na brigádě požívají. Brigádníci platí v závodní jídelně 4 Kčs denně i s přesnídávkami, zatím co stálí zaměstnanci 12 Kčs bez přesnídávek. Nejlepší pracovní brigáda ČSM byla brigáda na farmě v PĚKNÉ a ve ZBYTINĚ, kde mládežníci docilovali dobrých výkonů a někdy předčili i stálé zaměstnance. Jejich mzda v letní období byla 900 - 1000 Kčs brutto.

/over/

S brigádami vládne se strany brigádníků všeobecná nespokojenist. Je jen málo těch, kteří si svou brigádu po jednoročním závazku prolouží nebo zůstanou v pohraničí na trvalo. Z celkového stavu brigádníků ČSM - t-j- asi 600 lidí - si letos v dubnu na státním statku VOLARY prodloužilo pracovní závazek jen asi 20 mladých lidí a s trvalým závazkem souhlasilo pouze 6 brigádníků.

End